

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення вченої ради ІДГУ
31 жовтня 2019 р.
протокол № 2
Голова вченої ради

Ярослав КІЧУК

Введено в дію наказом ІДГУ
від 15 листопада 2019 р. № 154

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНУ СЛУЖБУ
ІЗМАЇЛЬСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ГУМАНІТАРНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ**

Зміни до положення:

Затверджено рішенням вченої ради ІДГУ:
від 13.09.2024 р., протокол № 2

Введено в дію наказом ІДГУ:
від 13.09.2024 р. № 137

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про соціально-психологічну службу Ізмаїльського державного гуманітарного університету розроблено відповідно до Положення про психологічну службу системи освіти України, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 22.05.2018 № 509 відповідно до статті 76 Закону України «Про освіту», Положення про Міністерство освіти і науки України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16.10.2014 № 630, Лист МОН від 21.08.2023 №1/12492-23 «Про пріоритетні напрями роботи психологічної служби у системі освіти у 2023/2024 навчальному році», Лист МОН від 24.08.2023 № 1/12702-23 «Щодо організації виховного процесу в закладах освіти у 2023/2024 навчальному році», Лист ІМЗО від 30.03.2023 № 21/08-494 «Про удосконалення роботи фахівців психологічної служби у системі освіти України», Лист ІМЗО від 29.03.2023 № 21/08-479 «Про Всеукраїнську програму ментального здоров'я «Ти як?», Лист ІМЗО від 11.04.2023 № 21/08-577 «Про заповнення єдиної електронної системи звітності», Наказ МОН від 20.09.2022 №840 «Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 17.03.2022 №252», Лист МОН від 04.04.2022 № 1/3872-22 «Про методичні рекомендації «Перша психологічна допомога. Алгоритм дій», Національна стратегія із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року (розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.04.2021 № 366) з метою організації діяльності психологічної служби та соціально-педагогічного патронажу у системі освіти України та під час воєнного стану.

1.2. Соціально-психологічна служба Ізмаїльського державного гуманітарного університету (далі – Служба ІДГУ) – структурний підрозділ ІДГУ, діяльність якого спрямована на охорону фізичного і психічного здоров'я всіх учасників освітнього процесу. Фактична адреса місцезнаходження Служби ІДГУ: Одеська область, м. Ізмаїл, вул. Іллі Ріпина, 12/1, кабінет № 507.

1.3. Основною метою діяльності Служби ІДГУ є сприяння створенню

умов для соціального та інтелектуального розвитку здобувачів освіти, надання психологічної та соціально-педагогічної підтримки всім учасникам освітнього процесу відповідно до цілей та завдань системи освіти.

1.4. Служба ІДГУ забезпечує своєчасне і систематичне вивчення психофізичного розвитку здобувачів освіти, мотивів їх поведінки і діяльності з урахуванням вікових, інтелектуальних, фізичних, статевих та інших індивідуальних особливостей, створення умов для саморозвитку та самовиховання, сприяє виконанню освітніх і виховних завдань ІДГУ.

1.5. Служба ІДГУ у своїй діяльності керується Конституцією України, Законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», іншими законами України, Постановами Верховної Ради України, актами Президента України, Кабінету Міністрів України, Міністерства освіти і науки України, методичними рекомендаціями Центру практичної психології і соціальної роботи, іншими нормативними правовими актами та цим Положенням.

1.6. Діяльність Служби ІДГУ забезпечується фахівцями та викладачами кафедри загальної та практичної психології ІДГУ, які мають відповідну вищу освіту (спеціаліст, магістр) і, відповідно до чинного законодавства, користуються усіма правами і гарантіями, передбаченими для них.

1.7. Служба ІДГУ тісно співпрацює з територіальними органами управління освітою, органами охорони здоров'я, праці та соціального захисту населення, правоохоронними органами, іншими органами виконавчої влади, соціальними службами для молоді, органами студентського самоврядування, громадськими організаціями, іншими структурними підрозділами університету.

1.8. Структура та штатний розпис Служби ІДГУ визначаються та фінансуються за рахунок власних коштів ІДГУ.

1.9. Посади практичних психологів уводяться в штатний розпис ІДГУ в межах коштів, передбачених єдиним кошторисом витрат відповідно до нормативів чисельності практичних психологів. Працівники Служби ІДГУ

адміністративно підпорядковані першому проректору ІДГУ, методично – керівнику Служби ІДГУ.

1.10. Працівникам Служби ІДГУ надаються окремі приміщення (кабінети) для проведення діагностичної, навчальної, тренінгової, консультативної, розвивальної і корекційної роботи.

1.11. Це Положення визначає основні завдання, зміст діяльності, структуру, управління і фінансування Служби ІДГУ.

II. ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ СЛУЖБИ ІДГУ

2.1. Основні завдання Служби ІДГУ полягають у:

- збереженні та зміцненні психічного, соціального та ментального здоров'я, сприянні особистісному, інтелектуальному, фізичному і соціальному розвитку здобувачів освіти шляхом доповнення сучасних методів навчання та виховання ефективними психолого-педагогічними технологіями;
- сприянні забезпеченню психологічної безпеки, наданні психологічної і соціально-педагогічної допомоги всім учасникам освітнього процесу;
- формуванні у здобувачів освіти та науково-педагогічного персоналу ІДГУ високого рівня психологічної культури;
- полегшенні процесу адаптації здобувачів освіти до умов освітнього процесу;
- наданні першої психологічної допомоги та алгоритму дій під час воєнного стану;
- сприянні виконанню освітніх і виховних завдань університету;
- сприянні безбар'єрного простору в ІДГУ;
- гуманізації стосунків у студентських і викладацьких колективах;
- забезпеченні індивідуального підходу до кожного здобувача освіти;
- сприянні повноцінному особистісному розвитку здобувачів освіти та створення належних психологічних умов для формування у них мотивації

до навчання, самореалізації творчих здібностей, самовиховання і саморозвитку;

- поглибленні професійної мотивації, сприяння у професійному і особистісному самовизначенні студентської молоді, формування навичок побудови професійної кар'єри і життєвого шляху в цілому;

- наданні психологічної допомоги всім учасникам освітнього процесу у складних життєвих ситуаціях;

- психологічній просвіті: ознайомлення здобувачів освіти та науково-педагогічного персоналу з основами психології; формування потреб у психологічних знаннях;

- вивченні психологічних труднощів здобувачів освіти та підготовці пропозицій з оптимізації навчання;

- психологічному забезпеченні профілактики девіантної та адиктивної поведінки серед здобувачів освіти, конфліктів та особистісних проблем.

2.2. Основні функції Служби ІДГУ:

- діагностична – соціальне і психологічне вивчення здобувачів освіти, науково-педагогічного персоналу і співробітників, груп і колективів, моніторинг соціальних процесів в університеті та психічного розвитку окремих здобувачів освіти, визначення причин, що ускладнюють особистісний розвиток, навчання та взаємини в колективі;

- організаційно-методична – визначення стратегії, мети, завдань, планування діяльності соціально-психологічної служби та координація взаємодії учасників освітнього процесу;

- корекційно-розвивальна - система впливів, спрямованих на подолання визначених проблем, труднощів, шкідливих звичок, негативних емоційних станів тощо у здобувачів освіти; здійснення психолого-педагогічних заходів з метою усунення відхилень у психофізичному та інтелектуальному розвитку і поведінці, подолання різних форм девіантної поведінці, схильності до залежностей та правопорушень; сприяння розвитку освітніх, інтелектуальних, загальних, спеціальних та соціальних здібностей,

формування мотивації до освітньої діяльності у здобувачів освіти; надання психолого-педагогічної допомоги здобувачам освіти з метою адаптації до умов навчання і життєдіяльності;

- консультативна – допомога у вирішенні проблем щодо розвитку, виховання, навчання та формування психологічної і соціальної компетентності учасників освітнього процесу, надання першої психологічної допомоги та алгоритм дій під час воєнного стану;

- реабілітаційна – надання психолого-педагогічної і соціальної допомоги здобувачам освіти, які перебувають у кризовій життєвій ситуації, з метою адаптації їх до умов навчання в академічному просторі та соціального середовища;

- профілактична - своєчасне попередження відхилень у психічному та особистісному розвитку, міжособистісних стосунках, запобігання конфліктним ситуаціям у освітньому процесі, попередження наркоманії, алкоголізму, суїцидів, расової і соціальної нетерпимості та ін.;

- прогностична– побудова на основі діагностики моделей поведінки груп та окремих особистостей, проектування на цій основі змісту і напрямів індивідуального розвитку здобувача освіти, його життєвих планів, формування професійного самовизначення та позитивної життєвої перспективи, визначення тенденцій розвитку груп і колективів, соціально-психологічної ситуації у освітньому процесі в цілому;

- просвітницька – підвищення психологічної культури всіх учасників освітнього процесу – здобувачів освіти, науково-педагогічного персоналу, співробітників.

2.3. Основними видами діяльності Служби ІДГУ є:

- діагностика – психологічне обстеження здобувачів освіти, академічних груп та колективів, моніторинг змісту і умов їхнього індивідуального розвитку, визначення причин, що ускладнюють їх розвиток та навчання;

- корекція – здійснення психолого-педагогічних заходів з метою

усунення відхилень у психофізичному та інтелектуальному розвитку і поведінці, схильності до залежностей та правопорушень, подолання різних форм девіантної поведінки, формування соціально корисної життєвої перспективи;

- реабілітація – надання психолого-педагогічної допомоги всім учасникам освітнього процесу, які перебувають у кризовій ситуації (постраждали від соціальних, техногенних, природних катастроф, перенесли тяжкі хвороби, стреси, переселення, зазнали насильства тощо), з метою адаптації до умов навчання і життєдіяльності;

- профілактика – своєчасне попередження відхилень у психофізичному розвитку та становленні особистості, міжособистісних стосунках, запобігання конфліктним ситуаціям в освітньому процесі;

- прогностика – розробка і застосування моделей поведінки групи та особистості у різних умовах, проектування змісту і напрямів індивідуального розвитку здобувачів освіти і складання на цій основі життєвих планів, визначення тенденцій розвитку груп та між групових відносин.

2.4. Служба ІДГУ функціонує на трьох рівнях:

- науковому, на якому вивчає закономірності психічного розвитку і формування особистості здобувача освіти з метою розробки методів і методик професійного застосування психологічних знань;

- прикладному, на якому здійснює соціально-психологічне забезпечення освітнього процесу;

- практичному, на якому забезпечує безпосередню роботу практичних психологів.

2.5. Діяльність Служби ІДГУ включає такі напрями:

2.5.1. Основні напрями:

- консультативно-методична допомога всім учасникам освітнього процесу з питань навчання здобувачів освіти, виховання культурної, соціально зрілої особистості;

- надання професійної допомоги керівництву ІДГУ та органам

державного управління освітою у плануванні та оцінці ефективності освітньої діяльності;

- здійснення психологічної експертизи психолого-педагогічних інновацій;

- участь у профорієнтаційних заходах для здобувачів освіти з метою надання їм допомоги у свідомому виборі професії та побудові життєвої стратегії;

- психологічне забезпечення освітнього процесу ІДГУ;

- пошук і виявлення обдарованих здобувачів освіти, визначення причин неуспішності та незадовільної поведінки, психологічний супровід здобувачів освіти, що потребують особливої уваги викладачів і вихователів, робота з адаптації здобувачів освіти до навчання у університеті;

- здійснення діагностичної, корекційної і профілактичної роботи як з окремими особами – здобувачами освіти, науково-педагогічними працівниками, співробітниками, так і з групами та колективами;

- формування готовності у випускників ІДГУ до самостійної професійної діяльності;

- захист психічного і фізичного здоров'я всіх учасників освітнього процесу, орієнтація на здоровий спосіб життя, попередження наркоманії, алкоголізму, СНІДу, злочинності, расової нетерпимості;

- соціально-педагогічний і психологічний супровід здобувачів освіти, що знаходяться у складних життєвих обставинах, постраждали від військових дій, мають особливі освітні потреби;

- взаємодія та координація спільної діяльності з громадськими організаціями, органами студентського самоврядування, правоохоронними органами, органами охорони здоров'я, соціальними службами для молоді, органами місцевого самоврядування та ін.

2.5.2. Пріоритетні напрямки діяльності Служби ІДГУ:

- діагностувальна діяльність (індивідуальна та групова) – проведення досліджень з актуальних проблем, які виникають у освітньому процесі з метою з'ясування змісту і умов індивідуального розвитку здобувачів освіти, їх особистісних ресурсів, визначення причин, які ускладнюють їх розвиток та навчання, сприяння самопізнанню та саморозвитку, організація зустрічей зі здобувачами освіти щодо професійного самовизначення;

- профілактика психологічного здоров'я здобувачів освіти: запровадження тренінгів, спрямованих на подолання такого явища, як «булінг» в студентському середовищі і запобігання конфліктних ситуацій у міжособистісному спілкуванні тощо;

- корекційна діяльність – здійснення психолого-педагогічних заходів у вигляді групових тренінгових програм, коучінгу, ділових ігор. Реалізується через групову роботу особистісної спрямованості (розвиток особистісних характеристик, внутрішніх станів особистості – навичок саморегуляції та ін.) та групову роботу соціально-психологічної спрямованості (тематика: командоутворення, психологічний клімат колективу, формування навичок партнерського спілкування, упевненості у собі, ефективного розподілу часу (time-менеджмент, практикум щодо усунення труднощів, знайомство з новими психологічними практиками запобігання стресових ситуацій тощо);

- консультування індивідуальне та групове усіх учасників освітнього процесу з метою надання психологічної підтримки та допомоги у кризових життєвих ситуаціях, самопізнанні, вирішенні особистісних проблем, налагодженні міжособистісних стосунків, особистісному розвитку, формуванні

соціально корисної життєвої перспективи на вирішення запитів суб'єктів освітнього процесу, наприклад, «Анонімна скринька запитань»;

- просвіта – у формі проведення лекцій, бесід, презентацій, видання брошур, листівок, буклетів, розповсюдження психологічних знань та підвищення психологічної культури всіх учасників освітнього процесу та високих стандартів споживання ними психологічних послуг, а також

формування у здобувачів освіти психологічних компетентностей щодо збереження, зокрема, психологічного здоров'я – техніки стресостійкості, захисту своїх психологічних меж тощо);

- організаційно-методична – експертна, аналітична робота за наслідками діяльності служби; планування роботи; створення баз даних, пакетів методичних рекомендацій; аналіз отриманих результатів роботи;

- науково-дослідницька – залучення науково-педагогічних працівників і здобувачів освіти до експериментальної, науково-дослідницької діяльності з метою відпрацювання методик, технологій, набуття професійних навичок, підвищення фахового рівня;

- зв'язок з громадськістю – співпраця з місцевими психолого-педагогічно- реабілітаційними центрами, центрами соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, засобами масової комунікації, бізнес-організаціями, органами влади тощо.

III. ЗМІСТ ДІЯЛЬНОСТІ СЛУЖБИ ІДГУ

3.1. Керівник Служби ІДГУ відповідає за зміст, якість та результати її діяльності перед керівництвом університету. Не менше одного разу на рік звітує перед вченою радою ІДГУ.

3.2. Працівники Служби ІДГУ:

- беруть участь у здійсненні освітньої, виховної роботи, спрямованої на забезпечення всебічного індивідуального розвитку здобувачів освіти, збереження їх повноцінного психічного здоров'я;

- проводять психолого-педагогічну діагностику готовності здобувача освіти до навчання та сприяє їх адаптації до нових умов освітнього процесу; розробляє та впроваджує розвивальні, корекційні програми навчально-виховної діяльності з урахуванням індивідуальних, гендерних, вікових особливостей здобувачів освіти; сприяє вибору ними професій з урахуванням їх ціннісних орієнтацій, здібностей, життєвих планів і можливостей, готує до свідомого життя; здійснює превентивне виховання, профілактику злочинності, алкоголізму і наркоманії, інших

залежностей і шкідливих звичок;

- проводять психологічну діагностику і психолого-педагогічну корекцію девіантної поведінки здобувачів освіти;
- формують соціально-психологічну культуру здобувачів освіти, науково-педагогічних працівників, консультує з питань психології, її практичного використання в організації освітнього процесу.

3.3. Працівники Служби ІДГУ мають право:

- разом із керівництвом ІДГУ визначати пріоритети своєї діяльності;
- звертатись із запитами і пропозиціями до керівництва територіальних органів управління освітою, інших державних і громадських організацій;
- надавати рекомендації соціального і психологічного характеру керівникам університету, структурних підрозділів, організаціям та тим, хто звернувся за допомогою;
- створювати бази і банки даних за основними напрямками своєї діяльності;
- здійснювати інформаційно-просвітницьку роботу серед здобувачів освіти, науково-педагогічних працівників, співробітників університету, учнів інших закладів освіти;
- використовувати матеріально-технічну базу закладу для здійснення статутної діяльності;
- виконувати методичну роботу для всіх учасників освітнього процесу;
- мати власні субрахунки на загальних рахунках навчального закладу;
- здійснювати власну госпрозрахункову діяльність, виконувати роботи на замовлення сторонніх організацій і установ, надавати платні освітні послуги;
- здійснювати експертизу психологічних і соціологічних методик, методів, технологій та педагогічних інновацій;
- розробляти та впроваджувати власні програми з психологічної

просвіти, наукової та консультативно-тренінгової діяльності;

- організовувати семінари, тренінги, конференції та інші масові заходи наукового і науково-методичного характеру.

3.4. Служба ІДГУ зобов'язана:

- керуватися у своїй діяльності нормами чинного законодавства України, Етичним кодексом та цим Положенням;

- дотримуватись педагогічної етики, поважати гідність здобувачів освіти, захищати їх від будь-яких форм фізичного або психічного насильства;

- зберігати професійну таємницю, не поширювати відомостей, отриманих в процесі діагностики або корекційної роботи, якщо це може завдати шкоди здобувачам освіти чи їх оточенню;

- постійно підвищувати свій професійний рівень;

- знати програмно-методичні матеріали і документи щодо обсягу, рівня знань, розвитку здобувачів вищої освіти, вимоги державних стандартів до забезпечення освітнього процесу, психолого- педагогічної науки;

- проводити дослідження, моніторинги, тренінги, навчальні семінари, консультації для всіх учасників освітнього процесу ІДГУ;

- сприяти розвитку особистості здобувачів вищої освіти та вдосконаленню психологічної культури і професійної компетентності науково-педагогічних працівників;

- підвищувати рівень психологічних знань науково-педагогічних працівників; брати участь у профілактиці таких негативних явищ у здобувачів освіти, як: неуспішність у навчальній діяльності, насильство, наркоманія, алкоголізм, протиправна поведінка, бездуховність, расизм, конфлікти та ін.;

- здійснювати соціальну і психолого-педагогічну експертизу педагогічних інновацій;

- здійснювати щорічне планування своєї роботи та надавати звітність про свою діяльність в установленому порядку;

- за запитом брати участь в інших заходах та здійснювати оцінку їх

ефективності.

3.5. Служба ІДГУ щорічно подає керівництву університету звіт за всіма видами діяльності за затвердженими формами у встановлені терміни, несе відповідальність за їхню достовірність. Фінансування діяльності Служби ІДГУ та оплата праці її працівників здійснюється згідно з чинним законодавством за рахунок власних коштів університету.